

[Ninn-Hansen.]

henvendelse til nogen organisation for at spørge, om vi i det høje ting må stille en forespørgsel, sådan som det ærede medlem antydede at vi burde. Jeg kan da på det ærede medlem hr. Hans Rasmussens spørgsmål vedrørende en henvendelse til Dansk Arbejdsgiverforening svare, at vi selvfølgelig ikke har rettet henvendelse til Dansk Arbejdsgiverforening, inden vi stillede denne forespørgsel. Der er ikke noget grundlag for at gå ud og spørge i nogen organisation, inden vi tager en sag op her; sådan har vi det i hvert fald ikke i de partier, der stiller denne forespørgsel.

Den højtærede statsminister henviste i sit svar til hovedoverenskomsten af 1960 — det var vistnok § 9 — og fremhævede de nye bestemmelser, der var kommet ind dér. Selv om den højtærede statsminister ikke ville benægte, at der fortsat findes bestemmelser i hovedoverenskomsten af 1960, der kan være egnede til at hindre en bevægelighed, så forstod jeg, at den højtærede statsminister ikke anser disse for særligt afgørende. Jeg måtte jo også forstå det ærede medlem hr. Hans Rasmussens bemærkning om, at forespørgslen er overflødig, på den måde, at der altså ikke findes hindringer for bevægeligheden af en sådan karakter og betydning, at vi bør drøfte sagen i det høje ting.

Jeg kan hverken være enig med den højtærede statsminister eller med det ærede medlem hr. Hans Rasmussen. Der findes dog stadig væk eksklusivbestemmelser; de findes endda i statens overenskomster med de ansatte. Ved tidligere lejlighed har der i det høje ting været nævnt nogle eksklusivbestemmelser — det var i en diskussion om organisationstvang — hvoraf man kan se, at staten direkte forlanger, at de pågældende, der beskæftiges, skal være medlem af bestemte forbund. Det fremgår af betænkningen over et lovforslag om arbejdsløshedskasserne, der blev fremsat i 1961-62, hvor disse eksklusivbestemmelser skal findes. Jeg kan bare pege på, at civilforsvarsstyrelsen har bestemmelser om, at man fortrinsvis beskæftiger folk, der er medlem af Bygningssnedkernes Fagforening, den kgl. grønlandske handel en bestemmelse vedrørende lager- og pakhusharbejderne, og vandbygningsvæsenet har

erklæret sig indforstået med ved alt smede- og maskinarbejde kun at beskæftige medlemmer af Dansk Smede- og Maskinarbejder-Forbund.

Man kan altså ikke komme uden om, at sådanne eksklusivbestemmelser kan virke hindrende for bevægeligheden, og derfor er det en opgave, som den højtærede statsminister og hans regering, måske i dette tilfælde i særlig grad arbejdsministeren, kunne beskæftige sig med, at få ophævet disse. Jeg ved jo, at LO og Dansk Arbejdsgiverforening i videst muligt omfang søger at komme væk fra dem, og jeg synes, det ville være rigtigt, hvis staten gjorde det samme.

Det ærede medlem hr. Hans Rasmussen henviser til, hvad professor Illum og direktør Allan Rise skriver, men det ærede medlem kan ikke komme uden om, at begge disse forfattere i deres bøger klart fastslår, at der findes bestemmelser af den karakter, vi ønsker at undgå ved denne henvendelse til de to organisationer: Jeg henviser til professor Illums bog, 1961-udgaven side 183, hvor der står følgende — jeg anmoder om tilladelse til at citere —:

„Når en kollektiv overenskomst er indgået om et vist arbejde, vil det være stridende mod forudsætningerne ved indgåelsen, såfremt arbejdsgiveren under overenskomstperioden vil gå over til at lade arbejdet udføre af helt andre kategorier af arbejdere end dem, som overenskomsten har tilsigtet at skabe aflønningsregler for.“

Det er altså en klar fastslåen af, at det problem, der her er rejst, i allerhøjeste grad findes. Og hvis vi ser på, hvad Allan Rise skriver i sin bog fra 1964, synes jeg, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen var tilbøjelig til at glemme konklusionen, for heraf fremgår det jo ganske klart — selv om direktør Rise ikke vil lægge samme vægt på nogle afgørelser ved den faste voldgiftsret, som professor Illum gør — at disse hindringer for folks arbejde findes. Jeg anmoder i denne forbindelse om tilladelse til at citere, hvad der står på side 164; det hedder her:

„Retligt bindende indskrænkninger kan derfor kun foreligge i kraft af positive aftaler eller dermed ligestillede kutymmer.